

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра романської філології
та порівняльно-типологічного мовознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Комунікативні стратегії іспанської мови”

для студентів 6 курсу

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня другого (магістерського)
спеціалізації: 035.05 Романські мови та літератури
освітньої програми (переклад включно)
 Мова та література (іспанська)

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	0294/19
« <i>Мисел</i> »	(підпись) (прізвище, ініціали)
« <i>Мисел</i> »	2019 р.

Київ – 2019

Розробник:

Підпригоро Ю.Г., кандидат філологічних наук, доцент кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

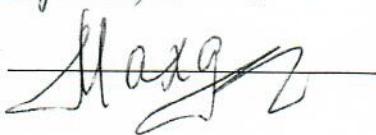
Викладачі:

Підпригоро Ю.Г., кандидат філологічних наук, доцент кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

Протокол від 30 березня 2018 р. № 1

Завідувач кафедри

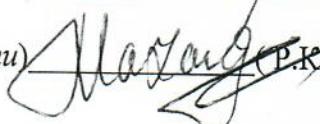

(Р.К. Махачашвілі)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (*керівником проектної групи*)
Мова та література (іспанська)

_____. _____. 2018 р.

Гарант освітньої програми (*керівник проектної групи*)

(Р.К. Махачашвілі)

Робочу програму перевірено

_____. _____. 2018 р.

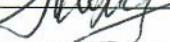
Заступник директора Інституту філології

(Л.І. Заяць)

Пролонговано:

на 2019/2020 н.р. (Р.К. Махачашвілі), «21» 08 2019р., протокол № 1

на 2019/2020 н.р. (_____), «___» ___ 2019р., протокол № ___

на 2019/2020 н.р. (_____), «___» ___ 2019р., протокол № ___

на 2019/2020 н.р. (_____), «___» ___ 2019р., протокол № ___

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ».....	4
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ».....	5
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ «КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ».....	7
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ».....	8
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ».....	9
6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ.....	10
7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ «КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ».....	14
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА.....	15
9. ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ.....	15

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„Комунікативні стратегії іспанської мови”

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	дenna	заочна
Вид дисципліни		обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання		іспанська
Загальний обсяг кредитів/ годин	4/ 120	
Курс	2	
Семестр	1	
Кількість змістових модулів із розподілом:		4
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	32	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30 (екзамен)	
Самостійна робота	50	
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **„Комунікативні стратегії іспанської мови”**

Метою вивчення дисципліни є формування і удосконалення мовленнєвої компетентності студентів, а саме підвищення якості психолінгвальних практичних навичок і умінь, необхідних для успішного досягнення комунікативної мети в усіх видах усного та писемного мовлення.

Завданнями навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії іспанської мови» є досягнення таких **компетентностей** випускника:

1. **Інтегральної** компетентності – здатності визначати та розв’язувати складні професійні задачі і проблеми комунікативного характеру, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у галузі міжкультурної та міжмовної комунікації, у процесі навчання іноземних мов і культур, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в умовах, що характеризуються комплексністю та невизначеністю.

2. **Загальних** компетентностей:

- здатності абстрактно та аналітично мислити;
- здатності генерувати та моделювати нові ідеї (бути креативним);
- здатності розробляти та управляти проектами, здійснювати їх філологічний супровід, та вчасно представляти результати;
- здатності працювати та адаптуватися до міжнародного професійного середовища.

3. **Фахових** компетентностей:

- здатності використовувати поглиблені знання зі спеціалізованих дисциплін, вміти здійснювати аналіз, систематизацію та прогноз певних лінгвальних явищ, вміти розпізнавати, оцінювати та прогнозувати загальнокультурні, виховні, етичні наслідки певних процесів в мові та літературі;
- уміння використовувати у професійній діяльності знання із загального мовознавства, сучасної теорії літератури, теоретичних аспектів іноземної мови; розуміти специфіку комунікативних процесів у сучасному інформаційному суспільстві; в межах комунікативних ситуацій вміти застосувати прагматичну та міжкультурну компетенції з європейських мов;
- уміння практично застосовувати п’ять видів мовленнєвої діяльності іноземної мови (аудіювання, читання, говоріння, письмо, переклад); здатності інтегровано застосовувати мовні знання іспанської мови (фонетичні, лексичні, граматичні, стилістичні) у широкому спектрі комунікативних ситуацій приватного, громадського, наукового і професійного життя; володіння евристичними методами розв’язування професійних лінгво-комунікативних задач та здатності використовувати знання іноземної мови для іншомовного спілкування;

- володіння навичками публічного мовлення, аргументації, ведення дискусії і наукової полеміки; готовності до створення, редактування, реферування і систематизації всіх типів іншомовної ділової документації, публіцистичних текстів, аналітичних оглядів й есе; здатності аналізувати та продукувати тексти різної стилістичної спрямованості іноземною мовою;

- володіння термінологічними, лексичними, синтаксичними та морфологічними нормами іспанської мови та уміння їх застосовувати у процесі різних видів перекладу; здатності визначати текстуальні риси у різних сферах комунікації;

- мати сформовані знання про національно-культурні особливості соціальної і мовленнєвої поведінки носіїв мови: їх звичаїв, етикету, соціальних стереотипів, історії та культури, а також способів використання цих знань в процесі спілкування.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ „Комунікативні стратегії іспанської мови”

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- демонструвати глибокі знання основ філології;
- виявляти глибокі знання та розуміння сучасних підходів до аналізу тексту і дискурсу;
- розумітися на аналізуванні та продукуванні текстів різної стилістичної спрямованості основною іноземною мовою;
- знати й уміти використовувати основні стилі писемної комунікації, її структуру та формати;
- знати й уміти використовувати основні стилі усної комунікації, їх різновиди та структуру;
- знати й уміти використовувати стилістичні особливості писемної та усної комунікації іспанської мови відповідно до формату та прагматичної ситуації висловлювання;
- розуміти комунікативно-логічну структуру висловлювань і підбирати засоби її відтворення іспанською мовою;
- відповідально ставитися до професійних обов'язків; дотримуватись зasad академічної добродетелі; забезпечувати дотримання авторського права; аналізувати власний досвід роботи, здійснювати самоконтроль, самооцінку, саморегуляцію, виявляти і долати недоліки; підвищувати власний професійний рівень, удосконалювати кваліфікацію;
- організовувати та здійснювати ефективну роботу самостійно та в команді; отримувати результат в умовах обмеженого часу; дотримуватись професійної етики;
- ефективно спілкуватися основною іноземною мовою для здійснення професійної і міжособистісної комунікації;
- уміти ефективно застосовувати ІКТ-технології в професійній діяльності;
- володіти різними способами мової поведінки в різних сферах комунікації, в ситуаціях запобігання і врегулювання конфліктів і т.д. Використовувати закони педагогічної риторики в професійній діяльності;
- доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну думку щодо них – професійно, етично виважено і соціально відповідально;
- уміти аналізувати, порівнювати, класифікувати і багатоаспектно і об'єктивно оцінювати різні напрями і школи в мовознавстві та літературознавстві;
- уміти аналізувати та робити самооцінку та оцінку результату / продукту діяльності та способів його досягнення.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Комунікативні стратегії іспанської мови»

№ п/п	Назви тем	Розподіл годин між видами робіт:						Самостійна	
		Аудиторна							
		Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
Змістовий модуль 1. Lenguaje y el código cultural: España									
1	Las peculiaridades del código cultural español.	8			2			6	
2	Las diversidades del español hablado en diferentes regiones de España.	12			6			6	
	Модульна контрольна робота № 1	2					2		
	Разом	22			8		2	12	
Змістовий модуль 2. Lenguaje y el código cultural: México, países de la América Central									
1	Las peculiaridades del código cultural en los países mencionados.	10			4			6	
2	Las diversidades del español hablado en los países mencionados.	10			4			6	
	Модульна контрольна робота № 2	2					2		
	Разом	22			8		2	12	
Змістовий модуль 3. Lenguaje y el código cultural: Argentina, Chile y otros países de la América del Sur									
1	Las peculiaridades del código cultural en los países mencionados.	10			4			6	
2	Las diversidades del español hablado en los países mencionados.	10			4			6	
	Модульна контрольна робота № 3	2					2		
	Разом	22			8		2	12	
Змістовий модуль 4. Las diferencias entre el español hablado en España y sus variantes de la América Latina									
1	Las connotaciones diferentes de	22			8			14	

	los modelos léxicos y gramaticales entre el español pirenaico y las variantes habladas en la América Latina						
	Модульна контрольна робота № 4	2				2	
	Разом	24			8	2	14
	Екзамен	30				30	
	Усього	120			32	38	50

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Комунікативні стратегії іспанської мови»

Змістовий модуль 1. Lenguaje y el código cultural: España – 22 години

Тема 1. Las peculiaridades del código cultural español.

El reflejo de la mentalidad y el carácter español en la lengua. Los modelos lingüísticos con diferentes connotaciones.

[1; 5; 8; 11]

Тема 2. Las diversidades del español hablado en diferentes regiones de España.

Las peculiaridades léxicas y gramaticales de diferentes variantes regionales del español pirenaico. Las jergas como el medio de comunicación de diferentes grupos sociales.

[1; 5; 8; 20]

Змістовий модуль 2. Lenguaje y el código cultural: México, países de la América Central

– 22 години

Тема 1. Las peculiaridades del código cultural en los países mencionados.

El reflejo de la mentalidad y el carácter de los representantes de los países mencionados en la lengua. Los modelos lingüísticos con diferentes connotaciones.

[1; 2; 5; 18; 23]

Тема 2. Las diversidades del español hablado en los países mencionados.

Las peculiaridades léxicas y gramaticales de diferentes variantes regionales del español en los países latinoamericanos estudiados. Las jergas como el medio de comunicación de diferentes grupos sociales.

[1; 2; 4; 5; 23]

Змістовий модуль 3. Lenguaje y el código cultural: Argentina, Chile y otros países de la América del Sur – 22 години

Тема 1. Las peculiaridades del código cultural en los países mencionados.

El reflejo de la mentalidad y el carácter de los representantes de los países mencionados en la lengua. Los modelos lingüísticos con diferentes connotaciones.

[1; 3; 17; 19]

Тема 2. Las diversidades del español hablado en los países mencionados.

Las peculiaridades léxicas y gramaticales de diferentes variantes regionales del español en los países latinoamericanos estudiados. Las jergas como el medio de comunicación de diferentes grupos sociales.

[4; 13; 15; 19]

Змістовий модуль 4. Las diferencias entre el español hablado en España y sus variantes de la América Latina – 24 години

Тема 1. Las connotaciones diferentes de los modelos léxicos y gramaticales entre el español pirenaico y las variantes habladas en la América Latina.

El análisis comparativo crítico de los modelos léxicos y gramaticales del español pirenaico y de las variantes habladas en la América Latina. Lo común y lo diferente en las estrategias y tácticas comunicativas expresadas por el lenguaje de los hispanohablantes.

[1; 2; 8; 9]

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів						
Відвідування практичних занять	1	4	4	4	4	4	4	4	4
Робота на практичних заняттях	10	4	40	4	40	4	40	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом	-	74	-	74	-	74	-	74	
Максимальна кількість балів: 296									
Розрахунок коефіцієнта: 4,93									
Екзамен: 40									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Для самостійної роботи студентам рекомендується виконання творчих завдань, а саме:

- складання міні-словників культурно специфічної лексики за регіональними особливостями іспанської мови;
- підготовка презентації доповідей за проблематикою запропонованих тем з використанням смарт-дошки (обсяг презентації – 10-15 слайдів);
- читання протягом року оригінальної літератури;
- читання періодичних видань іноземною мовою;
- робота з автентичними відеоматеріалами та радіопрограмами.

Модуль 1. Скласти міні-словник культурно специфічної лексики будь-якого з регіонів Іспанії.

Модуль 2. Скласти міні-словник культурно специфічної лексики будь-якого з іспаномовних регіонів Центральної Америки.

Модуль 3. Скласти міні-словник культурно специфічної лексики будь-якого з іспаномовних регіонів Південної Америки.

Модуль 4. Підготувати презентацію або ментальну карту спільних та відмінних рис іспанської мови Іспанії та одного з латиноамериканських регіональних варіантів або двох латиноамериканських регіональних варіантів іспанської мови (7-10 слайдів).

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та тема курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1	Міні-словник культурно специфічної лексики будь-якого з регіонів Іспанії	5	4-й тиждень
Змістовий модуль 2	Міні-словник культурно специфічної лексики будь-якого з іспаномовних регіонів Центральної Америки	5	8-й тиждень
Змістовий модуль 3	Скласти міні-словник культурно специфічної лексики будь-якого з іспаномовних регіонів Південної Америки	5	12-й тиждень
Змістовий модуль 4	Презентація/ ментальна карта спільніх та відмінних рис двох будь-яких регіональних варіантів іспанської мови	5	16-й тиждень
	Разом	20	

Критерії оцінювання презентації

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Бали
	Змістовність, чіткість, мовна правильність оформлення та усного представлення презентації.	2
	Інформативність викладеного матеріалу.	1
	Використання нової лексики при усному представленні презентації.	2

Критерії оцінювання письмових робіт (міні-словника)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Бали
1.	Змістовність, чіткість, мовна правильність оформлення.	2
2.	Логічна впорядкованість згідно з правилами лексикографії.	3

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться:

- у формі тестових завдань множинного чи перехресного вибору. За кожну правильну відповідь нараховується відповідна кількість балів, зазначена в інструкції. За неправильні відповіді бали не нараховуються. Максимально можлива кількість балів - 25;
- у формі творчого письмового завдання. Від максимально можливої кількості балів – 25 за кожну лексичну чи суттєву граматичну помилку знімається 1 бал, за стилістичну, незначну граматичну, орфографічну помилку знімається 0,5 бала, за кожну неправильну постановку наголосу – 0,25 бала, за невідповідність виконаного завдання темі знімається 1-5 балів залежно від ступеня змістових похибок.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Згідно з навчальною програмою семестровим контролем є **іспит**. До іспиту допускаються студенти, які після виконання всіх зазначених у програмі видів діяльності отримали рейтинг не нижче **35** балів.

Форма іспиту – усна. Екзаменаційний білет складається з двох завдань:

1. Проаналізувати комунікативні особливості, притаманні тому чи іншому регіональному варіанту іспанської мови, з наданням практичних прикладів.

2. Виконати запропоноване практичне завдання.

Відповідно екзаменаційна оцінка (максимально 40 балів) складається з двох складових:

I завдання – 20 балів, II завдання – 20 балів.

Критерії оцінювання:

- за аналіз комунікативних особливостей із наданням практичних прикладів максимально можна отримати 20 балів (10 за зміст, 10 за форму). За кожну змістову невідповідність знімається 1 бал. За кожну лексичну, стилістичну чи незначну граматичну помилку знімається 0,5 бали, за кожну значну граматичну помилку знімається 1 бал;

- за практичне завдання максимально можна отримати 20 балів. За кожну змістовну невідповідність знімається 1 бал. За кожну фонетичну помилку знімається 0,25 балів, за кожну стилістичну чи незначну граматичну помилку знімається 0,5 бали, за кожну лексичну, а також значну граматичну помилку знімається 1 бал.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Tеми:

1. Поняття «культурний код» та «мовлення», їх характеристики. Відображення особливостей культурного коду в комунікативних стратегіях і тактиках.

2. Поняття «регіональний варіант іспанської мови», його характеристики.

3. Особливості національного культурного коду іспанців, відображені в мовленні. Їх вплив на вибір комунікативних тактик.

4. Особливості культурного коду представників різних регіонів Іспанії, відображені в мовленні. Їх вплив на вибір комунікативних тактик.

5. Особливості культурного коду носіїв іспанської мови, представників різних країн Латинської Америки, відображені в мовленні. Їх вплив на вибір комунікативних тактик.

6. Порівняльний аналіз спільних та відмінних рис комунікативних стратегій і тактик носіїв іспанської мови з різних регіонів.

Питання:

1. Explica cómo entiendes la frase: "La cultura no existe fuera del lenguaje. La construcción simbólica del mundo se encuentra ligada a las estructuras lingüísticas".

2. Nombra algunos rasgos del código cultural español que te parezcan relevantes. Pon ejemplos de las imágenes con las connotaciones positivas y las con las connotaciones negativas para un español.

3. Explica en qué consiste el fenómeno de la enantiosemia. Pon ejemplos de los contrónimos españoles que puedan crear las dificultades en la comunicación con un ucraniano que habla español. Explica el por qué.

4. Caracteriza las diversidades del español hablado en Madrid. Pon ejemplos.

5. Caracteriza las diversidades del español hablado en Asturias. Pon ejemplos de los asturianismos léxicos y gramaticales.

6. Caracteriza las diversidades del dialecto andaluz. Pon ejemplos que las ilustren en todos los niveles de la lengua.

7. Caracteriza las diversidades del español hablado en una de las regiones de España según tu preferencia. Pon ejemplos.

8. Explica las peculiaridades del código cultural y lingüístico mexicano. ¿Qué es necesario saber para realizar una comunicación eficaz?
9. Explica qué son los chapinismos. Caracteriza su origen y otras peculiaridades.
10. Explica las peculiaridades de los modelos comunicativos del español nicaragüense desde el punto de vista fonético, lexicológico, morfológico y sintáctico.
11. El código comunicativo de Malespín: su origen y las peculiaridades.
12. Caracteriza las diversidades del español hablado en uno de los países latinoamericanos según tu preferencia. Pon ejemplos.
13. Explica las peculiaridades del código cultural y lingüístico rioplatense. ¿Qué es necesario saber para realizar una comunicación eficaz?
14. El código comunicativo de lunfardo: su origen y las peculiaridades.
15. Explica las peculiaridades del código cultural y lingüístico chileno. ¿Qué es necesario saber para realizar una comunicación eficaz?
16. Explica las peculiaridades del código cultural y lingüístico peruano. ¿Qué es necesario saber para realizar una comunicación eficaz?
17. Explica las peculiaridades del código cultural y lingüístico colombiano. ¿Qué es necesario saber para realizar una comunicación eficaz?
18. Caracteriza las diferencias principales entre los códigos lingüísticos del español de España y el de la América Latina en los niveles fonético y gramatical.
19. Caracteriza las diferencias principales entre los códigos lingüísticos del español de España y el de la América Latina en el nivel léxico. Pon ejemplos del léxico que pueda provocar los malentendidos.
20. Explica las causas de la multidiversidad del español hablado en el mundo. Trata de argumentar poniendo los ejemplos de estas diferencias.

Орієнтовні практичні завдання:

- traduce las palabras dadas usando el código de Malespín;
- traduce las palabras dadas del Malespín al castellano;
- agrupa los chapinismos/ los lunfardos según los modelos derivativos que presentan;
- explica qué palabras de la lista pueden crear las barreras comunicativas;
- indica en el texto los fenómenos gramaticales que pueden crear las barreras comunicativas.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності

E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ **„Комунікативні стратегії іспанської мови”**

Разом: 120 годин, практичні заняття – 32 годин, самостійна робота – 50 годин, модульний контроль – 8 годин, екзамен – 30 годин.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Morales Cabezas, J. Estrategias de comunicación: aproximaciones en el análisis conversacional y aplicaciones a la enseñanza virtual de español. – M, 2003.
2. Castellá J.M., Comelles S., Cros A., Vilá M. Entender(se) en clase: las estrategias comunicativas de los docentes bien valorados. – V.V.A.A, 2007.
3. Нуждин Г., Лора Тамайо П.М., Естремера К.М. Espana en vivo. – М.: Айрис Пресс, 2009.

Додаткова література

4. Barrios M.J., Alzugaray P. Preparacion al diploma de español nivel superior C1 (DELE) – M.: Edelsa, 2012.
5. El Ventilador: curso de perfeccionamiento de español. – M: Difusión, 2013.
6. Nuevo Aula Internacional 6. Curso de español de nivel superior. – M.: Difusión, 2016.
7. Nuevo Prisma C1. Curso de español de nivel superior. – M.: Edinumen, 2016.
8. Pérez R.A. Estrategias de la comunicación. – B.: Arial, 2017.
9. Rosana Acquaroni, José Amenós, Virginia González. Curso de español de nivel superior. – M., 2015.
10. Кравец М.А. Коммуникативная стратегия: систематизация определений, подходы к разработке // Вестник ВГУ. Серия: Экономика и управление. – 2013. – № 1. – С.149-153.

9. ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ

11. <http://fititu.es/>
12. <https://cvc.cervantes.es/aula/lecturas/>
13. <https://lusarealty.es/blog/la-mentalidad-y-el-caracter-espanol/>
14. <https://lusarealty.es/blog/la-mentalidad-y-el-caracter-espanol/>
15. <https://psicologiamente.com/social/tipos-comunicacion-caracteristicas>
16. <https://psicologiamente.net/psicologia/rapport-ambiente-confianza>
17. <https://www.mecd.gob.es/dam/jcr:afa4fad8-3a6c-4c2b-a1c8-8730bb8c1b59/2005-bv-03-08morales-pdf.pdf>
18. <https://www.milformatos.com>
19. <https://www.practicaespanol.com/10-palabras-en-espanol-con-significado-malo-y-bueno/>
20. <https://www.profedeelle.es/actividad/gramatica/marcadores-discursivos-conectores/>
21. <https://www.ubiquus.es/palabras-espanolas/>